

ADR SZERINTI FELELŐSÉGEK

A veszélyes áruk tartányos, ömlesztett és küldeménydarabos szállításában részt vevők részére az ADR jogszabály egyértelmű, konkrét felelősségeket, teendőket határoz meg attól függően, hogy milyen szerepet töltenek be a szállítási folyamatban. A részt vevők felelősségei vázlatosan az alábbiak:

FELADÓ (ADR 1.4.2.1)

A veszélyes áruk feladója az a vállalkozás, amely az árut saját nevében, vagy harmadik fél megbízásából szállításra feladja. Ha a szállítási művelet fuvarozási szerződés alapján történik, a feladó a fuvarozási szerződés szerinti feladót jelenti.

1. Általános szabály, hogy a feladó csak olyan küldeményt adhat át szállításra, amely megfelel az ADR előírásainak. Ezen belül különösen az alábbi kötelezettségek jelennek meg

a) Meg kell győződnie arról, hogy a feladni készült veszélyes áru ADR szerinti helyes besorolása megtörtént és közúti szállítása nem tiltott.

Meg kell határoznia az áru ADR szerinti UN számát, helyes szállítási megnevezését, műszaki megnevezését (ha előírt), a veszélyességi bárca (vagy bárcák) számát, a csomagolási csoportot (ha van) és végül az árura vonatkozó alagútkorlátozási kódot.

b) Nyomon követhető módon el kell látnia a szállítót információval és adatokkal, illetve szükség esetén az előírt fuvarokmányokkal és kísérő okmányokkal (jóváhagyások, engedélyek, bejelentések, bizonyítványok stb.)

Az információt tárolnia kell, mert ezt a hatóság ellenőrzés során kérheti.

c) Csak olyan csomagolóeszközöket (kannákat, hordókat, ládákat stb.), nagycsomagolásokat, IBC-eket és tartányokat (tartányjárműveket, leszerelhető tartányokat, battériás járműveket, MEG-konténereket, mobil tartányokat és tankkonténereket) használhat, melyek a hatóság által jóvá vannak hagyva és az adott anyag szállítására alkalmasak, ezen kívül az ADR által előírt jelölésekkel is el vannak látva.

d) Be kell tartania a feladás módjára és a szállítási korlátozásokra vonatkozó jogszabályi előírásokat.

e) Biztosítania kell, hogy még az üres, tisztítatlan és nem gáztalanított tartányok, illetve az üres, tisztítatlan járművek és az ömlesztett árukhoz használt konténerek is el legyenek látva az előírt jelölésekkel, veszélyességi bárcákkal, ezen kívül azt is, hogy az üres, tisztítatlan tartányok ugyanolyan tömören le legyenek zárva, mint megtöltött állapotban.

2. Ha a feladó más résztvevőket (csomagoló, berakó, töltő stb.) bíz meg, biztosítania kell, hogy azok az ADR előírásait betartsák.

3. Ha a feladó fuvaroztatót bíz meg, írásbeli tájékoztatást kell neki adnia arról, hogy veszélyes áruval van szó, és szintén írásban rendelkezésére kell bocsátania minden, a szállítás szabályos elvégzéséhez szükséges adatot és okmányt.

SZÁLLÍTÓ, FUVARÓZÓ (ADR 1.4.2.2)

1. A szállítóra (fuvarozóra) a teljesség igénye nélkül az alábbi kötelezettségek hárulnak:

a) Meg kell győződnie arról, hogy a szállítandó veszélyes áru az ADR szerint szállítható.

b) Meg kell győződnie arról, hogy a feladó a szállítandó veszélyes árura vonatkozó, az ADR által előírt minden információt a szállítás előtt megadott, az előírt okmányok a szállítóegységen vannak, vagy ha elektronikus adatfeldolgozási, vagy -átviteli technikát (EDP, vagy EDI) használ írásos dokumentáció helyett, az adatok a szállítás alatt hozzáférhetőek.

c) Szemrevételezéssel meg kell győződnie arról, hogy sem a járműnek, sem a rakománynak nincs nyilvánvaló hiányossága, nem szivárog, nincs rajta repedés, szükséges berendezései nem hiányoznak stb.

d) Meg kell győződnie arról, hogy a tartányjármű, battériás jármű, leszerelhető tartány, mobil tartány, tankkonténer vagy MEG-konténer soron következő vizsgálatának határideje még nem járt le.

- e) Ellenőriznie kell, hogy a járművek ne legyenek túlterhelve.
 - f) Meg kell győződnie arról, hogy a járműre előírt nagybárcák és jelölések el vannak helyezve.
 - g) Meg kell győződnie arról, hogy a járművezető számára az írásbeli utasításban előírt eszközök a járművön vannak.
2. Ha a szállító (fuvarozó) szabálytalanságot tapasztal, a küldeményt nem továbbíthatja, amíg az előírások nem teljesülnek.
3. A szállításokhoz biztosítania kell a hatályos ADR szerinti tartalmú és formátumú írásbeli utasítást.
4. Ha a szállítás során olyan szabálytalanságot észlel, amely a szállítás biztonságát veszélyezteti, a küldemény továbbítását a lehető leghamarabb meg kell szakítania.

CÍMZETT (ADR 1.4.2.3)

1. A címzett kötelezettsége az áru átvétele – kivéve, ha az átvétel megtagadására kellő indokkal rendelkezik –, illetve kirakás után ellenőrizni, hogy az őt érintő ADR előírásokat betartották.
2. Ha konténer esetében az ellenőrzés során az ADR előírásainak megsértését tapasztalja, csak azután adhatja vissza a konténer a szállítónak (fuvarozónak), hogy a szabálytalanságot megszüntették.
3. Ha a címzett más résztvevők (kirakó, tisztító, fertőtlenítő helyek stb.) szolgáltatásait is igénybe veszi, akkor megfelelő intézkedéseket kell tennie arra, hogy fenti kötelezettségeiket azok teljesítsék.

BERAKÓ (ADR 1.4.3.1)

A berakóra különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) Csak akkor adhatja át az árut a szállítónak (fuvarozónak), ha az az ADR szerint szállítható.
- b) Amikor becsomagolt veszélyes árut, vagy üres, tisztítatlan csomagolóeszközt ad át szállításra, ellenőriznie kell a csomagolóeszközök sértetlenségét. Nem adhat át olyan küldeménydarabot, amelynek csomagolóeszköze sérült – különösen, ha az nem tömített, szivárog, vagy fennáll a veszélyes áru kifolyásának veszélye –, amíg a sérülést ki nem javították. Ugyanez vonatkozik az üres, tisztítatlan csomagolóeszközökre is.
- c) Amikor veszélyes árut rak járműre, nagykonténerbe, vagy kiskonténerbe, be kell tartania a rakodásra és árukezelésre vonatkozó különleges előírásokat.
- d) Miután a veszélyes árut konténerbe rakta, be kell tartania a veszély jelölésére vonatkozó ADR – követelményeket.
- e) Amikor a küldeménydarabokat berakja, be kell tartania az együvé rakásra vonatkozó tiltásokat, figyelembe véve a járművön, vagy nagykonténerben levő, korábban berakott veszélyes árut, valamint az élelmiszerektől, egyéb fogyasztási cikkektől és takarmánytól való elkülönítésre vonatkozó előírásokat.

CSOMAGOLÓ (ADR 1.4.3.2)

A csomagolóra háruló legfontosabb kötelezettségek az alábbiak:

- a) Be kell tartania a csomagolási és az egybecsomagolási feltételekre vonatkozó előírásokat.
- b) Amikor egy küldeménydarabot szállításra előkészít, be kell tartania a küldeménydarabok jelölésére és bárcázására vonatkozó előírásokat.

TÖLTŐ (ADR 1.4.3.3)

A töltőre különösen a következő kötelezettségek hárulnak:

- a) A tartány megtöltése előtt meg kell győződnie arról, hogy a tartány és szerelvényei kielégítő műszaki állapotban vannak.
- b) A töltés előtt meg kell győződnie arról, hogy a tartányjármű, battériás jármű, leszerelhető tartány, mobil tartány, tankonténer vagy MEG-konténer időszakos vizsgálatának érvényességi ideje még nem járt le.
- c) Tartányba csak olyan veszélyes árut tölthet, amelynek szállítására az adott tartány engedélyezve van.

- d) A tartányok töltése során be kell tartania a szomszédos tartánykamrákban levő veszélyes árukra vonatkozó előírásokat.
- e) A töltés során be kell tartania a betöltendő anyagra engedélyezett legnagyobb töltési fokot, vagy úrtartalom literenkénti legnagyobb töltési tömeget.
- f) A tartány megtöltése után ellenőriznie kell, hogy minden zárószerkezet zárt helyzetben van és nincs szivárgás.
- g) Biztosítania kell, hogy az általa megtöltött tartány külsején ne maradjon a betöltött anyagból semmilyen veszélyes maradék.
- h) A veszélyes áru szállításra történő előkészítése során biztosítania kell, hogy a narancssárga táblák, a bárcák, a nagybárcák, valamint a „magas hőmérsékletű anyag” és a „környezetre veszélyes anyag” jelölés az előírás szerint el legyenek helyezve a tartányokon, a járműveken és az ömlesztett árut tartalmazó konténereken.
- i) Meg kell győződnie arról, hogy ömlesztett áru járműbe, vagy konténerbe rakodása során az ADR 7.3 fejezetének előírásait betartják.

TANKKONTÉNER, MOBIL TARTÁNY ÜZEMBEN TARTÓJA (ADR 1.4.3.4)

A tankkonténer, vagy mobil tartány üzemben tartójára háruló legfontosabb kötelezettségek:

- a) Biztosítania kell, hogy a gyártásra, a szerelvényekre, a vizsgálatokra és a jelölésre vonatkozó követelményeknek megfeleljenek.
- b) Biztosítania kell, hogy a tartányt és szerelvényeit oly módon tartsák karban, ami biztosítja, hogy rendes üzemeltetési körülmények között a tankkonténer vagy a mobil tartány a következő időszakos vizsgálatig kielégíti az ADR előírásait.
- c) Soron kívüli ellenőrzést kell végeztetnie, ha a tartány, vagy szerelvényei biztonságát javítás, átalakítás vagy baleset csökkentheti.

KIRAKÓ (ADR 1.4.3.7)

1. A veszélyes árut, vagy az árut tartalmazó konténereket járműről lerakó, vagy a tartányokat lefejtő vállalkozások felelőssége az alábbiak szerint alakul:

- a) A fuvarokmányban és a küldeménydarabon, konténeren, tartányon, MEMU-n, MEG konténeren, illetve járművön levő információk (jelölések) összehasonlításával meg kell győződnie arról, hogy a megfelelő árut rakják ki.
 - b) Kirakás előtt és alatt ellenőriznie kell, hogy a csomagolóeszközök, a tartány, a jármű, vagy a konténer nem sérült-e olyan mértékben, ami akadályozná a kirakási műveletet. Ilyen esetben meg kell győződnie arról, hogy csak a megfelelő intézkedések végrehajtása után rakodnak ki.
 - c) A kirakásra vonatkozó minden előírást be kell tartania.
 - d) A tartány, a jármű vagy a konténer kirakása után azonnal:
 - o El kell távolítani minden veszélyes maradékot, ami a kirakási művelet során a tartány, a jármű vagy a konténer külsejére tapadt.
 - o Gondoskodnia kell a szelepek és a vizsgálónyílások fedelének zárásáról.
 - e) Biztosítania kell, hogy a járművek és a konténerek előírt tisztítása és fertőtlenítése megtörténjen.
 - f) Gondoskodnia kell arról, hogy miután a konténert teljes mértékben kirakták, kitisztították, illetve fertőtlenítették, ne legyenek rajta tovább láthatóak az ADR szerinti veszélyességi jelölések.
2. Ha a kirakó más résztvevők (tisztító, fertőtlenítő helyek stb.) szolgáltatásait is igénybe veszi, akkor megfelelő intézkedéseket kell fogantatnia, hogy azok az ADR előírásait betartsák.